

Na Ježišovom tele nie je okrem prebitých rúk a nôh nijaký znak utrpenia po bičovaní alebo tŕním korunovaní, lebo ikonopisec sa usiloval zobrazíť Krista tak, aby ten, kto ho vidí, mohol začať v ňom kontemponovať Božieho Syna hoci ukrižovaného, a nie stolára z Nazareta.

Dej sa odohráva za hradbami. Kríž stojí na vrchu Golgota. Pod krížom môžeme vidieť lebku. Je to hrob sv. Adama nášho praotca. Kristus predstavuje nového Adama. Krv stekajúca na lebku starého Adama obmýva a vyslobodzuje ho zo zatratenia. Miesto lebky sa stalo rajom, keď na ňom bolo pozdvižené životodárne drevo kríža, pre našu spásu. Pane Sláva tebe. Nenútená

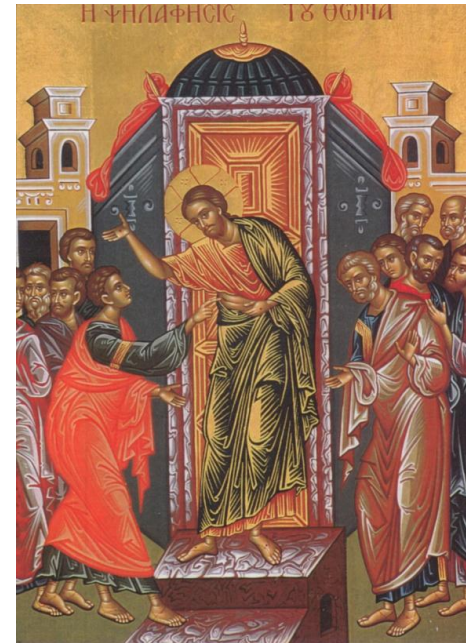
obeta vlastného života, ktorú Ježiš uskutočňuje, je účinným a konečným naplnením všetkých početných starozákonných obiet a rituálov. Ježiš neponúka Otcovi čosi odlišné od seba, zmyslom jeho obety je On sám, jeho bytie v jedinom skutku lásky k Otcovi a k bratom.

Pri kríži z jednej a druhej strany stoja jeho najbližší. Maria jeho matka, ktorá sa trápi nad stratou svojho jednorodeného syna. Môžeme to čítať z výrazu jej tváre. Keď tvoja Matka Kriste, videla teba rozopätého na kríži, žalostila: ó synu! Meč prešiel mojim srdcom a trhá mi ho, ako mi to predpovedal Simeon. Mária upiera zrak na jeho tvár. Zdá, že ikona odráža moment, kedy Ježiš prehovoril. Vtedy ona zodvihla ruku k lícu, čo bolo už v staroveku gesto vyjadrujúce zármutok. Panna ani na chvíľu nepochybovala o božstve Syna, ale ju sužuje, že vidí Boha, ktorý je vo svojom človečenstve taký pokorený. Ikona nás vovádza do pozície, ktorá umožňuje vidieť duchovný zmysel útrap. Kristus nám zjavuje, že utrpenie je súčasťou lásky. Kto miluje, skôr, či neskoršie trpí. Ženy ju pridŕžiavajú a utešujú ona rukou ako keby chcela načiahnuť za Kristom. Na druhej strane kríža je Ján. So sklonenou hlavou a s rukou na srdci vyjadruje rozjímavý postoj človeka, ktorý z toho, čo vidí, prijíma impulz do svojho srdca. Je to učeník, ktorého hlava večer predtým prebývala na Pánovej hrudi a ktorý ho teraz kontemponuje v tajupnej agónii. Ježiš zbadal Matku a vedľa nej učeníka, ktorý stál a ktorého On miloval – hovoril matke: žena hľa tvoj syn. On jediný zostal s Kristom až do konca. Ján je tu ako mladý nezarastený na tvári muž, pričom na ikonostase sa zobrazuje ako fúzatý stavec, ktorému slúži pisár Prochor. Pri Jánovi stojí stotník, ktorý ukazuje na ukrižovaného. Stotník má hlavu ovinutú bielym plátnom. Táto drobnosť, biela

farba v ikonopisectve predstavuje duchovnú skutočnosť, poukazuje na to, že on má duchovnú myšlienku, čiže uprostred scény Golgoty dokáže vidieť duchovný zmysel udalosti, ktorá sa odohráva pred jeho očami. Z toho, čo vidí vonkajšími očami, dokáže vnútorne rozpoznať božskú dimenziu. Stotník spoznal, že ty si Bohom, keď si zomrel na kríži.

Opustenosť teda neuväznila Ježiša do hriechu, ale protikladnou povahou vypovedala jeho bezchybnú jednotu s Bohom. Úplná opustenosť zjavuje najhlbšie spojenie Syna s Otcom. Kristus musel vzdorovať smrti, ktorá mala charakter opustenosti od Boha. Samu smrť však prijal ako poslušný Syn a ona sa tak mení na čosi iné napriek tomu, že nestratila nič zo svojej hrozivej podoby. Dielo vykúpenia ľudstva a dokonala oslava Boha, ktorého predohrou boli veľké skutky na ľudoch Starého zákona, naplnil Kristus a to predovšetkým veľkonočným tajomstvom utrpenia.

Keď bol Pán rozopätý, vtedy sa navrátilo dedičstvo a bola pošliapaná vrahova sila, lebo ani anjel ani človek, ale sám Pán vyslobodil ľudský rod. Ó Ježišu, najkrajší medzi synmi ľudskými, čo nemáš viac krásy keď trpíš. Rozopál si na Kríži, želajúc si dať krásu smrteľnému rodu. Sláva tvojmu milosrdenstvu, Pane mnoho milostivý.

Pred zatvorenými dverami stojí na vyvýšenom mieste Kristus, ukazujúci svoje prebodnuté ruky, nohy a bok. Opatrne pristupujúci Tomáš vkladá svoju ruku do prebodnutého boku Krista. Na Tomášovej tvári sledujeme prekvapenie a bázeň. Jeho stretnutie sa silne dotýka každého z nás. Mnohí z nás sa nachádzajú v postavení Tomáša s jeho pochybnosťami i s jeho požiadavkou dotknúť sa jeho rán. Od prvého zjavenia uplynulo osem dní, rozpráva evanjelista, ale nás delí skoro dve tisíc rokov od tejto udalosti. Viera sa tým nestala ľahšou. Z hľadiska našej situácie mal tomu Tomáš ľahšie uveríť. Nám sa Ježiš neukazuje. Neprichádza medzi nás a neponúka nám aby sme sa ho dotkli.

Na pravej a ľavej strane ikony postavajú apoštoli. Hlavný okamih, ktorý si pozorovateľ hneď všimne, na ktorý hneď upriami svoj pohľad je Tomášova ruka siahajúca na bok Krista. Symbolizuje to jeho neveru. Potreboval hmatateľný dôkaz. Preto Kristus v závere rozpráva o blažených, ktorí nevideli a uverili. Peter s pravej strany zaujal postoj modliaceho sa.

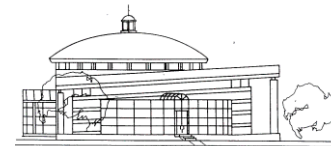
Tomáš bol jeden z tých, ktorých sa najviac dotkla golgotská potupa. Raz vyhlásil, že je ochotný ísť aj na smrť s Majstrom, ale utiekol, keď sa zjavili lampáše vojakov v Getsemanskej záhrade. Po nehanebnosti s krížom, Tomáš bol naklonený veriť vo všetko ostatné, len nie vo vzkriesenie. Veľmi klamnou sa ukázala prvá nádej. Kristus prišiel kvôli Tomášovi, lebo láska, ktorú mu prináša, je väčšia ako všetky urážky. Volá ho po mene, priblíži sa k nemu, aby ho videl zoči-voči. Tomáš zvolal: „Pán môj a Boh môj!“ Týmito slovami si Tomáš uznal porážku, ktorá je krajšia ako hociktoré víťazstvo. Od tej chvíle patril celý Ježišovi. Stará legenda rozpráva, že mu ruka, ktorú vložil do boku, až do smrti ostala zafarbená krvou. Nevera môže byť jedným z druhov vraždy.

Od hlavy až po päty je utajená v plášti, ktorý jej zakrýva aj ruky. Patrí jej čestné miesto. Krvavočervený plášť, pripomína kráľovskú purpurovú farbu. Vážnosť Matky ešte zvýrazňujú zlaté výšivky a najmä trojica hviezd rozmiestnených na jej hlave a ramenách. Z výrazu jej postoja môžeme pozorovať zamyslenosť. Mlčanie prezrádza zvláštny vnútorný postoj, ktorý vyviera z vnútorného bohatstva Strom, ktorý je vpredu pripomína proroctvo Izaiáša, ktorý hovoril, že Mesiáš bude výhonok z pňa Jesseho (Iz 11, 1). Tiež pripomína, že Kristus vykúpi ľudí na novom strome života, to znamená na kríži.

Viete, že ...

- ! Pondelok 2.4.2012 večerná liturgia bude mimoriadne o 16.30** a po liturgii prenesieme relikvie sv. Cyrila do chrámu sv. Gorzda spolu s vladykom Milanom a kňazmi, o 18.00 bude spoločná sv. omša v kostole sv. Gorzda.
- Každý utorok po večernej liturgii o 18.30 je biblická škola.
- Každý utorok večer o 19.30 sa hrá futbal na ZŠ Bernolákova 18.
- Na obrady sviatkov Kristovho Vzkriesenia je potrebné nosiť brožúrku Christos Voskrese.
- Od piatka 06.04.2012 každý večer sa budeme modliť deviatnik k Božiemu milosrdenstvu a korunku Božieho milosrdenstva 15.4.2011 o 15.00.
- Púť do Medžugoria** plánujeme od 22. do 29. augusta 2012.
- Púť do Klokočova plánujeme 5. mája 2012, kedy tam bude odpust mladých.
- Ďakujem všetkým darcom na kvetinovú výzdobu a všetkým, ktorí pomáhali pri upratovaní chrámu a príprave na sviatky.
- Mládežnícke stretnutia sú každý piatok po večernej liturgii o 18.30.
- Chlapčenské a miništrantské stretká sú štvrtky o 17.00.
- Večerné liturgie po zmene času na letný sú o 17.30.
- Odpustovú slávnosť budeme sláviť v nedeľu 24. júna 2012 o 10.00 hod., hlavným celebrantom bude vladyka Milan Chatur, košický eparcha.**
- Kontakt na kňazov:** tel. fara: 055/6421 712; o. Jozef 0911/711 322; o. Lukáš 0910/435202; o. Pavol 0905/649 335; **web:** www.kezapad.grkatke.sk;
- Máme zmenený farský e-mail:** ke.zapad@grkatke.sk

APOŠTOLI TERASY

Gréckokatolícky občasník
8.4.2012

Ročník IX
Dobrovoľný príspevok

1/2012
0,10 €

Christos voskrese!

Počul som istú pani tento týždeň v obchode rozprávať, že keď sa nepozrie do kalendára, tak ani nevie, že už bude Veľká noc. Tieto slová ma sprevádzali cestou z obchodu až domov a rozmyšľal som nad tým, ako je to možné. Veď každý, kto chodí v nedeľu do chrámu, aspoň eviduje, že podľa cirkevného kalendára sa striedajú pôstne nedele, pôst sa blíži ku koncu, bude Kvetná nedeľa. Človek je zaskočený a prekvapený plynutím času.

Podobné prekvapenie zažil aj židovský národ. Každý Žid očakával Mesiáša a oslobodenie vykupiteľom Jahveho, ale nevedeli pochopiť, že ten čas sa naplnil. Nevedeli prijať spôsob, akým sa Boh – Jahve rozhodol zachrániť svet, lebo si to predstavovali ináč.

Skutočne čas letí a Paschu budeme sláviť už v nastávajúcom týždni. Zbadali sme približujúce sa sviatky? Cirkev ako dobrá Matka nám to pripomínala nedeľu čo nedeľu. Boli nedele predpôstne, ktoré nás pozývali k pokániu, k zmene zmysľania, k očakávaniu druhého Ježišovho príchodu. Božie slovo nám pripomínalo, aby sme počítali, že sa budeme zodpovedať zo svojho života za každý skutok. Potom prišli pôstne nedele, Kvetná nedeľa, modlitba krížovej cesty, molebenov, sv. ružencov, Ježišovej modlitby... Dalo sa to všetko prehliadnúť a povedať, že kalendár mi pripomenul dátum tohto sviatku? Pripravovať na sviatky nás chce sám Pán. Boh vie, že je lepšie vstúpiť do sviatkov pripravený ako nemilo prekvapený. On nás chcel vovádzať do tajomstiev spásy, aby sme ho neprehliadli v zhone života a aby sme prijali jeho posolstvo. Aj apoštolov pripravoval na Paschu, a čo bolo ich odpoveďou? Strach, sklamanie a útek. Aj nás Ježiš pripravuje na prechod zo smrti do života, z otroctva hriechu do slobody Božích detí. To je naše osobné prežívanie Ježišovej a zároveň našej Paschy – oslavy sviatku Ježišovho vzkriesenia aj s ním aj nášho povolania k životu. Čo bude našou odpoveďou na Ježišovo paschálne víťazstvo? Snáď prekvapenie, že už je Veľká noc? Prekvapený zostáva každý, kto z kontextu pôstu vytrhne sviatok Vzkriesenia. Vzkriesenie Ježiša Krista je vyvrcholením cesty, ktorú sme s Ježišom, Cirkvou, bratmi a sestrami prešli počas pôstu. Pevne verím, že sviatok Ježišovho víťazstva nad smrťou je pre nás vyvrcholením času pôstu, ktorý sme sa snažili duchovne a s otvoreným srdcom prežiť. Lebo je pre nás osožnejšie tieto sviatky prežiť v radostnom očakávaní ich príchodu, ako v prekvapenom úžase, že už sú tu.

Prajem všetkým požehnané sviatky Vzkriesenia nášho Pána Ježiša Krista.

o. Jozef